

سوریه، جنگ و دیگر هیچ

نگاهی به برخی گروه‌های مسلح درگیر با ارتش سوریه

سید محمد اسلامی

بحران سیاسی سوریه از تابستان ۹۱ به سرعت رنگ و بوی نظامی به خود گرفت. تعداد گروه‌های مسلح سوری و خارجی درون سوریه دقیق مشخص نیست. اما آذرماه سال گذشته ۱۴ گروه مسلح در حلب اعلام کردند می‌خواهند گروهی جدید به اسم "حکومت اسلامی" تشکیل بدهند و حاضر نیستند به ائتلافی که "غرب از آن پشتیبانی می‌کند"، بپیوندند. جبهه النصره، لواء التوحید، کتائب احرار شام، احرار سوریه، کتیبه السلطام محمد، لواء حلب الشهباء الاسلامی، حر که الفجر الاسلامیه، درع‌الامه، لواء عدنان، کتائب الاسلام، لواء جیش محمد، لواء النصر، کتیبه الباز و لواء درع‌الاسلام، ۱۴ گروهی هستند که از پیوستن به ائتلاف دوحه امتناع کرده‌اند. روزنامه‌الاهرام مصر ۳ گروه جبهه النصره، لواء التوحید و کتائب احرار شام را بزرگترین گروه‌هایی معرفی کرد که در شمال سوریه در حال درگیری با ارتش هستند. واشنگتن پست در معرفی این گروه‌ها گفته است که آن‌ها گروه‌های نظامی غیر سوری هستند که تفکرات جهادی دارند و از روش‌های القاعده استفاده می‌کنند.

تروریستی قرار داد. شبکه بی‌بی‌سی ۲۰ آذر سال ۸۷ خبر داد که "شاكر العیسی" رهبر وقت این گروه از لبنان به سوریه گریخته و کشته شده است.

شورای سازمان فتح الاسلام در جلسه‌ای، ابو محمد عوض را به جانشینی او برگزید. پایگاه خبری عربی‌پرس نیز شهریور ۱۳۹۱ مدعی شد «عبدالعزیز الکور کلی» معروف به «ابوحسام الشامی»، سرکرده‌ور هبر کنونی سازمان فتح‌اسلام در سوریه کشته شده است.

۳. القاعده در عراق

سازمان قاعده الجهاد در سرزمین بین النهرین (به عربی: تنظیم قاعدة الجهاد فی بلاد الرافدین) معروف به القاعده عراق یا القاعده در عراق یکی از مهمترین گروه‌های سلفی جهادی حاضر در عراق است که در بیشتر دنیا به عنوان گروهی تروریستی شناخته می‌شود. القاعده عراق در گذشته توسط ابو مصعب الزرقاوی رهبری می‌شد. پس از کشته شدن زرقاوی

جبهه النصره از بزرگ‌ترین گروه‌های مسلح در سوریه است که در صفحه ۳۴ همین ویژه‌نامه در مطلب «به اسم اسلام، به کام غرب» به طور مفصل به آن پرداخته شده است.

۱. جبهه النصره

۲. فتح الاسلام

گروه فتح‌الاسلام یک گروه سلفی رادیکال است که در سال ۲۰۰۶ در یک کمپ‌آوران‌گان فلسطینی در لبنان تاسیس شد. این گروه از جمله گروه‌های موسوم به جهادی محسوب می‌شود. این گروه در ماه می سال ۲۰۰۷ و در ژوئن ۲۰۰۷ پس از درگیری شدید با ارتش لبنان معروف و شناخته شد. آمریکا در آگوست ۲۰۰۹ این گروه را در فهرست سپاه گروه‌های

خدمت اهداف آل سعود است محصول این نگرش بوده است.

سلفیه طرفدار آلبانی

ناصرالدین آلبانی از علمای بزرگ سلفی بوده و طرفداران بسیاری میان سلفی‌ها دارد. وی در مسئله تکفیر احتیاط بیشتری دارد و در تعریف ایمان به عقاید ابوحنیفه و ابو جعفر طحاوی در این خصوص نزدیک شده است. در رابطه با سیاست و جهاد و دعوت و مسائل جدید پیش روی نظرات مدون‌تری از دیگر سلفیان سنتی دارد تبلیغ عقیده صحیح به سبک سلفیه در اولویت برنامه‌های ایشان قرار دارد، خروج علیه حکومت‌ها و قیام مسلحانه و تأسیس احزاب و جماعت‌های اسلامی را به شدت رد می‌کند و بیعت با رهبران اسلامی معاصر را قبول ندارد و آن را حق خلیفه شرعی می‌داند. آلبانی علاوه بر اینکه با سلفیه سیاسی جهادی سخت مخالف بود با تفکرات انقلابی و رادیکال دینی نظیر سید قطب و محمد قطب نیز مخالفت می‌ورزید لذا از سوی مخالفانش به داشتن افکار سازشکارانه متهم است. او دارای شاگردان برجسته‌ای می‌باشد در کردستان عراق کسانی چون ملا حمدی سلفی از مواضع وی دفاع می‌نمایند همچنین مجله صراط المستقیم با مجوز وزارت فرهنگ حکومت خود مختار کردستان عراق دارای چنین خط فکری می‌باشند. به طور کلی این جریان انشعابی از نحله سلفیه در مسائل اعتقادی صلابت بیشتری دارد و دارای تفکری سازمان یافته‌تری می‌باشند ولی در مسائل سیاسی-اجتماعی و رابطه با گروه‌های اجتماعی از نرمش بیشتری برخوردارند.

سلفی سیاسی-جهادی

گروه چهارم که به سلفی سیاسی و جهادی مشهورند دسته‌ای اند که از میان سلفیه برخاسته و سابقه شان به دهه هشتاد میلادی در مصر برمی‌گردد ایشان به سلفیه حزبی نیز مشهورند و به اصول افکار سلفی‌ها اعتقاد دارند ولی به برجسته کردن مقوله جهاد و اقامه شرع بیشتر پرداخته‌اند، به در کشیدن یک تئوری انقلابی و رادیکال از بطن منابع فکر سلفی اقدام کرده‌اند، افکار سازمان "القاعده" به رهبری سیاسی و فکری بن لادن و ایمن الظواهری منبعث از این جریان است. تعداد زیادی از گروه‌های مسلح و تندرو مانند گروه مسلح اسلامی در الجزایر، گروه شامیل باسایف در چچن، گروه ابوسایف در فیلیپین گروه جمعه نمگانی در ازبکستان و تاجیکستان، جیش محمد در کشمیر و گروه امام صمود در اندونزی و سرانجام گروه انصار الاسلام در کردستان عراق از همین نحله به شمار می‌روند. تفکر سلفی سیاسی-جهادی از طرف هیچ عالم برجسته و مشهور سلفی نه تدوین شده و نه تأیید بلکه التقاطی است از آراء و افکار ابن تیمیه و محمد ابن عبدالوهاب که با نظرات عالمانی چون عبدالله عزام، سید قطب، عمر عبدالرحمن، عبدالمجید زندانی در هم آمیخته شده است. باین حال چنانچه این دونه تقسیم‌بندی که یکی بر عمل سیاسی و دیگری بر اندیشه سیاسی متمرکز است را با هم جمع کنیم به یک تقسیم‌بندی سومی می‌رسیم که شاید دسته‌بندی جامع‌تری برای جریان شناسی سلفی باشد. بر اساس این تقسیم‌بندی سه گانه می‌شود گروه‌های سلفی را به ۳ جریان سلفی سنتی، سلفی اصلاح طلب و سلفی انقلابی تقسیم‌بندی کرد. سلفی سنتی همان است که در عمل بر "دعوت" تأکید دارد و از حضور در عرصه سیاسی پرهیز داشته و بیشتر یک جریان مذهبی است با تأکید بر کار تبلیغی و در حوزه اندیشه تحت تأثیر علمای سعودی است (ترکیبی از سلفیه اصیل و میانه‌رو). سلفی اصلاح طلب، گروهی از سلفیون هستند که بر عمل سیاسی، تحزب، شرکت در انتخابات و شیوه دموکراتیک تأکید داشته و در حوزه نظر نیز با تفاسیر سنتی زاویه دارند. برجسته‌ترین نمونه عملی سلفیه اصلاح طلب جماعت اخوان المسلمین می‌باشد هر چند اخیراً حزب سلفی نور و برخی احزاب سلفی مصر را می‌توان در همین چارچوب دسته‌بندی کرد. در حوزه اندیشه این جریان نیز بهترین نمونه شیخ یوسف قرضاوی روحانی مصری الاصل ساکن قطر می‌باشد. جریان آخر سلفی انقلابی است که بیش از همه تحت تأثیر اندیشه‌های سید قطب می‌باشند، بر جهاد تأکید دارند و نمونه عملی آن را می‌توان القاعده و گروه‌های جهادی مختلف دانست.